

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-1706/21-T

Název	Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794, příspěvková organizace
Sídlo	Jana Palacha 794, 735 81 Bohumín
E-mail	sekretariat@gym-bohumin.cz
IČ	62331205
Identifikátor	600016455
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PaedDr. Miroslav Bialoń
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Jana Palacha 794, 735 81 Bohumín
Termín inspekční činnosti	30. 11. 2021 – 2. 12. 2021

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Gymnázium Františka Živného, Bohumín, Jana Palacha 794, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost střední školy. Ve školním roce 2021/2022 vzdělává střední škola žáky v denní formě vzdělávání v oborech vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium (čtyřleté) a 79-41-K/81 Gymnázium (osmileté). K termínu inspekční činnosti navštěvovalo školu ve dvanácti třídách 316 žáků, z toho 218 žáků se vzdělává ve třídách osmiletého gymnázia. Škola je naplněna vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu žáků ze 66 %. Ve školním roce 2021/2022 eviduje škola sedm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy vykonává funkci od roku 2004. Systém řízení školy, plánování a kontroly je plně funkční. Organizační struktura i vymezení kompetencí nově jmenovaného zástupce ředitele a delegování úkolů na jednotlivé pracovníky odpovídá podmínkám a potřebám školy. Při řízení školy vychází ředitel z reálné koncepce rozvoje školy. Stanovené cíle jsou aktualizovány a rozpracovány v ročních plánech, jejich naplnění průběžně sleduje a vyhodnocuje. Jako své priority pro školní rok 2021/2022 stanovil zapojení rodilého mluvčího do výuky anglického jazyka, zlepšování materiálních podmínek pro výuku informatiky a vybudování workoutového hřiště. Podpora vzdělávání v anglickém jazyce prostřednictvím rodilého mluvčího se škole již daří realizovat. Hospitační činnost je prováděna průběžně, pedagogům je poskytována potřebná zpětná vazba na kvalitu výuky včetně doporučení pro jejich další pedagogickou práci. Ředitel školy vytváří podmínky pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a věnuje dostatečnou pozornost také vlastnímu profesnímu rozvoji. Realizované vzdělávací aktivity vychází z potřeb školy, hospitační činnosti i zájmu pedagogů. Získané poznatky z absolvovaných akcí si vyučující předávají v pedagogických radách a v rámci předmětových komisí, jejich praktické zavádění ve výuce vedení školy ověřuje. Spolupráce pedagogů je účelně zaměřena na proces výuky, výsledky vzdělávání, úpravy obsahu učiva a záležitosti organizačního charakteru. Podle potřeby jsou uplatňovány vzájemné hospitace k předávání pedagogických zkušeností.

Ředitel školy usiluje o konstruktivní a vstřícnou komunikaci s pedagogy, žáky i jejich zákonnými zástupci. Pravidelně se účastní jednání školské rady, spolupracuje se Sdružením rodičů a přátel školy při Gymnáziu Bohumín, setkává se se zástupci školního studentského parlamentu k projednávání žákovských námětů a připomínek. Žákům i zákonným zástupcům jsou poskytovány poradenské a konzultační služby v rámci školního poradenského pracoviště. Pro vzdělávání žáků je přínosná spolupráce školy s různými organizacemi a institucemi v oblasti prevence, kariérového poradenství, péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, podpory nadaných žáků, environmentální výchovy, při zajišťování sportovních akcí a organizaci soutěží. Zpětnou vazbu od žáků maturujících ročníků získává škola každoročně prostřednictvím dotazníkového šetření, jehož závěry jsou využívány pro další rozvoj činnosti školy.

Prostorové a materiální podmínky ve škole odpovídají potřebám realizovaných školních vzdělávacích programů, ředitel školy jejich stav průběžně vyhodnocuje a zlepšuje. Od poslední inspekční činnosti ve školním roce 2013/2014 byla např. zřízena laboratoř fyziky a biologie, nově byla vybavena učebna výpočetní techniky, došlo k renovaci učeben, tělocvičny a šaten, vznikly relaxační zóny pro žáky, byla pořízena didaktická technika do jazykových učeben a učebny fyziky, zakoupeny notebooky pro učitele i žáky a zaveden kamerový systém ve vstupních prostorách školy. V průběhu hospitační činnosti byly odborné učebny i materiálně-technické vybavení účelně využívány.

Zapojení školy do projektových aktivit umožňuje využití finančních prostředků např. na realizaci výuky psaní na klávesnici, doučování žáků, činnost robotického kroužku, organizaci školního projektového dne, další vzdělávání pedagogů a činnost kariérového poradce. Iniciativní je přístup vedení školy v oblasti získávání sponzorských darů.

Škola průběžně vyhodnocuje rizika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a poskytuje žákům potřebné informace k jejich prevenci. Stravování žáků je zajištěno ve spolupráci se základní školou v docházkové vzdálenosti.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání byl sledován hospitacemi v ročnících osmiletého i čtyřletého gymnázia. Ve všech hospitovaných hodinách byla výuka promyšlená a vhodně strukturovaná. Formy a metody práce byly voleny účelně, převažující frontálně vedená výuka byla efektivně propojena s aktivním dialogem se žáky a většinou doplněna samostatnou prací žáků i kooperativními aktivitami. Výklad nového učiva byl srozumitelný, dostatečný důraz byl kláden na procvičení a upevnění již osvojených znalostí a dovedností. Účinnost výuky zvyšovalo propojení vzdělávacího obsahu s reálnými situacemi i vlastními zkušenostmi žáků. Vhodně byla využívána didaktická technika, názorné pomůcky, videoukázky a audionahrávky. Vyučování probíhalo v příjemné pracovní atmosféře, v hodinách byl patrný vstřícný a respektující přístup vyučujících k žákům, kteří bez obav kladli otázky, vyjadřovali svůj názor, případně se zapojovali do diskuze. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami bylo zohledňováno individuální pracovní tempo a tolerována případná vyšší míra chybovosti. Společným dílcím nedostatkem většiny sledované výuky bylo nevyužívání sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků jako součást vyhodnocení dosažení stanoveného cíle výuky. Pouze výjimečně byly zařazovány úlohy s rozdílným rozsahem nebo náročností.

Vzdělávání v českém jazyce efektivně rozvíjelo čtenářskou gramotnost i komunikační dovednosti žáků. Výuka byla cíleně zaměřena na upevnění jazykových a literárních znalostí vzhledem k maturitní zkoušce. V části výuky českého jazyka s důrazem na gramatické učivo byly v kreativních učebních úlohách procvičovány a upevňovány již nabité vědomosti a uplatněny znalosti žáků z jiných předmětů a z reálných situací. V části literárně zaměřené výuky byl kláden důraz na práci s texty, jejich rozbor a porozumění. V průběhu vzdělávání byli žáci vedeni k samostatnému projevu, obsahově správným formulacím a k používání spisovného českého jazyka. Ve výuce společenskovoředních předmětů byly formovány postoje žáků, vytvářen prostor pro vyjádření vlastních názorů a pro argumentaci, byla podporována schopnost žáků prezentovat svou práci. Účelně byly zařazovány kooperativní činnosti k vzájemnému předávání poznatků. Učivo bylo efektivně propojeno s aktuálním déním ve společnosti, podnětné bylo také využití širších souvislostí a meziříčních vztahů. Výklad učiva navazoval na již osvojené znalosti, v českém jazyce a dějepisu byl vhodně podpořen kvalitně připravenou prezentací učitele i s názornou obrazovou složkou.

Při výuce cizích jazyků (anglického, německého a ruského) bylo vytvářeno podnětné jazykové prostředí. Vzdělávání probíhalo výhradně v cílových jazycích, v českém jazyce byly pouze upřesňovány principy používání gramatických jevů. V průběhu vzdělávání byly rozvíjeny produktivní i receptivní jazykové dovednosti. Pozornost byla věnována rozvoji všech jazykových složek. Komunikační dovednosti byly procvičovány na samostatných řečových projevech nebo částečně v dialogu při práci ve dvojici, případně v rámci diskuze ve skupině. Motivaci žáků účinně podpořilo zařazení reálů zemí studovaných jazyků. V průběhu vzdělávání byly optimálně využívány možnosti audiovizuální techniky. Ve všech hospitovaných jazycích žáci prokazovali dobrou úroveň osvojených dovedností

s kultivovaným projevem. V nižší míře byly v hospitované výuce využity problémové úlohy a metody podporující kritické myšlení. Závěrečné zhodnocení výuky buď zcela chybělo, nebo bylo spíše formální.

Vzdělávání v matematice vedlo k rozvoji matematické gramotnosti, učivo bylo systematicky uspořádáno. Učitelé kladli důraz na správné vyjadřování, dodržování stanovených algoritmů řešení, vhodně motivovali žáky a zařazovali účinné formy a metody práce. Úlohy byly voleny s přiměřenou náročností. Žáci byli v průběhu výuky pozorní a pracovali se zájmem, v části sledované výuky však chybělo závěrečné shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků. Výuka přírodovědných předmětů byla systematická, učivo bylo logicky uspořádáno a vhodně aplikováno na situace a příklady z běžného života. Nové učivo účinně navazovalo na již osвоjené vědomosti žáků. Důraz byl kladen na správné využití odborné terminologie a symboliky. K podpoře názornosti a představivosti probíraného učiva u žáků efektivně přispívalo vhodné využití didaktické techniky a učebních pomocí, žákovské ani demonstrační pokusy nebyly v průběhu hospitované výuky zaznamenány. Ve výuce chyběl badatelský prvek a v mnohých hodinách také aktivity rozvíjející kritické myšlení. Zvolená frontální výuka s výkladem a řízeným rozhovorem v hospitovaných hodinách chemie a fyziky byla účelná a odpovídala charakteru učební látky. Učivo bylo žákům předkládáno srozumitelně, nové pojmy byly zařazovány do již známých souvislostí. Nízká míra zařazení kooperativních metod práce vedla k viditelné únavě některých žáků. Efektivitu vzdělávání v biologii zvyšovala vysoká míra motivace a samostatnosti žáků. Výuka se vyznačovala vysokou odbornou úrovni, propojením učiva s reálnými situacemi s vhodnými ukázkami a aktivním zapojením žáků, funkčně byla podpořena využitím didaktických pomocí a sbírek.

Sledovaná výuka informatiky a výpočetní techniky byla vedena věcně a odborně správně, účelně byla zvolena frontální výuka s průběžnou samostatnou prací žáků. V průběhu vzdělávání byl vytvářen dostatečný prostor pro rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti včetně podpory logického myšlení. Propojení zadávaných úloh s reálnými situacemi podporovalo motivaci žáků, kteří pracovali se zájmem a smysluplně se zapojovali do diskuze. V závěru výuky byla žákům poskytována individuální zpětná vazba na jejich práci.

Sledovaná výuka tělesné výchovy se vyznačovala promyšlenou organizací, potřebný důraz byl kladen na dodržování zásad bezpečnosti a prevenci úrazu. Žáci byli vhodně motivovali k pohybovým činnostem a vedeni k uvědomění si důležitosti pohybu a kondice v běžném životě. Vzdělávání se vyznačovalo velkou pestrostí všeestranných pohybových aktivit, fyzická zátěž byla vhodně kombinována s herními prvky. Žáci byli po celou dobu výuky aktivizováni a vedeni k vzájemné spolupráci. Pohybovým aktivitám žáků předcházela názorná ukázka učitele, která účinně přispívala k naplnění stanovených cílů.

V průběhu celého školního roku organizuje škola různé aktivity, které doplňují běžnou výuku, prohlubují znalosti i dovednosti žáků. Žáci se účastní různých kurzů, besed, přednášek, kulturních akcí, exkurzí, poznávacích zájezdů v České republice i v zahraničí. Různorodá nabídka jednoletých a dvouletých volitelných předmětů (např. základy ekonomiky a administrativy, latina, počítačové aplikace, semináře v přírodovědných předmětech, matematice, společenských vědách, dějepisu a konverzace v anglickém jazyce) umožňuje žákům profilovat se podle jejich zájmů, předpokládaného dalšího studia a odborné orientace.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Úroveň vzdělávání ověřují učitelé běžnými nástroji – ústním zkoušením, testy, písemnými pracemi. Studijní výsledky žáků jsou pravidelně monitorovány a projednávány v pedagogických radách i předmětových komisích. Žákům je nabízeno individuální i skupinové doučování a konzultace s pedagogy. Do doučovacích aktivit se škole úspěšně daří zapojovat všechny potřebné žáky. Zákonné zástupci jsou průběžně informováni o prospěchu a chování žáků prostřednictvím elektronického informačního systému, třídních schůzek a případně při individuálních konzultacích s vyučujícími.

K objektivnímu posouzení výsledků vzdělávání se škola dlouhodobě účastní výběrového zjišťování České školní inspekce, ve kterém dosahují žáci velmi dobrých výsledků. Po období distančního vzdělávání využila škola také možnost dobrovolné účasti na ověření výsledků žáků vybraných ročníků osmiletého gymnázia v českém jazyce, matematice a anglickém jazyce. Zjištěná úroveň výstupů je projednávána v pedagogických radách a podle potřeby využívána k dalšímu směřování vzdělávacího procesu. Zpětnou vazbu na poskytované vzdělávání získává škola také z výsledků maturitních zkoušek a úspěšnosti žáků při přijímacím řízení k dalšímu studiu. Žáci školy vykazovali u maturitních zkoušek dlouhodobě stoprocentní úspěšnost, ve školním roce 2020/2021 (v období distančního vzdělávání) neuspěl jen jeden žák. V dalším studiu na vysokých školách pokračuje 93 % absolventů školního roku 2020/2021.

Žákovské dovednosti jsou rozvíjeny prostřednictvím nabídky činnosti v pěveckém sboru, školním sportovním klubu, robotickém kroužku a v rámci přípravy na soutěže a olympiády. Četné úspěchy zaznamenali žáci v okresních i krajských kolech různých soutěží, vědomostních olympiád a ve středoškolské odborné činnosti. V celostátním měřítku se žáci školy umístili na prvních místech např. v matematické, fotografické, překladatelské soutěži, biologické olympiádě, v informatickém korespondenčním semináři. V „Dějepisné soutěži studentů gymnázií ČR a SR“ byla škola reprezentována rovněž na mezinárodní úrovni. Nadaní žáci jsou motivováni také k účasti v soutěžích organizačných vysokými školami např. v internetové matematické soutěži, vědeckém čtyřboji v přírodních vědách a logické olympiádě. Žáci s hlubším zájmem o přírodovědné předměty se účastní přednášek a workshopů připravovaných Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci. Nadaným žákům jsou zprostředkovávány rozšiřující výukové materiály, umožněno zapůjčení mikroskopu a zajištěno bezplatné odebírání odborného časopisu.

Škola cíleně podporuje iniciativu žáků, rozvoj jejich komunikačních, občanských a sociálních kompetencí. V rámci workshopu zaměřeného na přírodní vědy spolupracují žákovské smíšené týmy společně s polskou partnerskou školou při plnění různých úkolů. Vzájemné předávání zkušeností i rozvoj prezentačních a komunikačních dovedností škola podporuje také pravidelným pořádáním celoškolní ekologické konference, při které žáci představují své projekty. V mezigeneračním projektu „Hodinový vnuk“ se žáci venují klientům ve třech domovech pro seniory v Bohumíně, každoročně se aktivně zapojují do četných dobročinných sbírek a příležitostně do různých ekologických projektů (např. sběr klestí po těžbě stromů, založení motýlí louky, vybudování hmyzího hotelu, „Badatelna pod jasany“ nebo „Od makra k mikru“). Žákovský pěvecký sbor vystupuje na vánočních koncertech pro žáky a rodiče a při různých společenských akcích města.

Funkční spolupráce třídních učitelů s preventivním týmem, účinně nastavená realizace preventivních aktivit v průběhu celého školního roku a organizace adaptačních kurzů se pozitivně odráží v minimálním výskytu negativního chování žáků. V období distančního vzdělávání byla do třídnických hodin a výuky vybraných předmětů začleněna téma kyberšikany a sociálních sítí. Po návratu žáků do školy se třídní učitelé cíleně zaměřili

zejména na reflexi distanční výuky, na posílení vzájemných vztahů mezi žáky a upevnění jejich pracovních návyků. Zavedení schránky důvěry a zapojení školy do on-line platformy „Nenech to být“ přispívá k včasné identifikaci a řešení případných negativních projevů chování.

Škola informuje o své vzdělávací nabídce a aktivitách prostřednictvím přehledných a aktualizovaných webových stránek, organizací „Dnů otevřených dveří“, spolupráce s výchovnými poradci základních škol a vydáním Almanachu.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti realizované ve školním roce 2013/2014 došlo např. k výraznému zlepšení materiálních podmínek pro vzdělávání, k personální obměně širšího vedení školy (zástupce ředitele) a elektronizaci třídních knih. Návrhy na zlepšení stavu školy týkající se vybudování bezbariérového přístupu se doposud nepodařilo uskutečnit.

Silné stránky

- Žáci školy dlouhodobě dosahují velmi dobrých výsledků při ukončování vzdělávání maturitní zkouškou a v externím testování, jsou úspěšní v soutěžích na celostátní úrovni.
- Zapojení žáků do četných školních a mimoškolních aktivit efektivně podporuje rozvoj jejich komunikačních, osobnostních a sociálních dovedností.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Žáci jsou jen ojediněle vedeni k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení, v nízké míře jsou do výuky zařazovány diferencované úlohy odpovídající rozdílným schopnostem žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vytvářet v závěrech hodin prostor pro sebereflexi žáků a zhodnocení jejich individuálního pokroku.
- Uplatňovat podle potřeby diferencovaný přístup s ohledem na individuální možnosti žáků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 7 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejně lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro osmileté gymnázium „Připraveni na život“ platný od 1. 9. 2009, aktualizován k 1. 9. 2021
2. Školní vzdělávací program pro čtyřleté gymnázium „Připraveni na život“ platný od 1. 9. 2009, aktualizován k 1. 9. 2021
3. Koncepce rozvoje školy 2018 – 2024
4. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021
5. Plán práce na školní rok 2021/2022 ze dne 31. 8. 2021
6. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na školní rok 2021/2022 platný od 1. 9. 2021 včetně individuálních plánů sebevzdělávání jednotlivých pedagogů ve dnech samostudia
7. Roční plán environmentální výchovy na školní rok 2021/2022 ze dne 10. 9. 2021
8. Záznamy z hospitační činnost ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
9. Zápis z porad ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
10. Plány práce a zápis z jednání předmětových komisí ve školním roce 2020/2021 a 2021/2022
11. Minimální preventivní program na školní rok 2021/2022 ze dne 9. 9. 2021
12. Plán práce výchovného poradce ve školním roce 2021/2022 ze dne 2. 9. 2021
13. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (vzorek)
14. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
15. Matrika školy vedená ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
16. Třídní knihy vedené ve školním roce 2021/2022 (vzorek)
17. Vybraný vzorek dokumentace vztahující se k bezpečnosti a ochraně zdraví ve školním roce 2021/2022
18. Vybraný vzorek dokumentace vztahující se k finančním podmírkám školy pro školní rok 2021/2022
19. Smlouva o závodním stravování s účinností od dne 1. 2. 2013 včetně dodatků

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Sylva Kyselová, Ph.D., MBA
školní inspektorka

Mgr. Adéla Kulová, školní inspektorka

Mgr. Lenka Wollná, školní inspektorka

Ing. Klára Kudlíková, kontrolní pracovnice

Mgr. Šárka Šustková v. r.

Mgr. Sylva Kyselová, Ph.D., MBA v. r.

Mgr. Adéla Kulová v. r.

Mgr. Lenka Wollná v. r.

Ing. Klára Kudlíková v. r.

V Ostravě 10. 12. 2021

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PaedDr. Miroslav Bialoń,
ředitel školy

PaedDr. Miroslav Bialoń v. r.

V Bohumíně 13. 12. 2021